

עירובי תבשילין לאורח ולמגביה

שוע"ר סי' רסג

ט אם הוא סמוך על שלחן בעל הבית נעשה כבני ביתו של בעל הבית ויוצא בנרו של בעל הבית.
טו אם היא סמוכה על שלחן בעל הבית ... היא בכלל בני ביתו של בעל הבית ונפטרת בנרו.

שוע"ר סי' תקכז

א מן התורה אין כאן שום איסור כלל כשמבשל בעוד היום גדול שיש שהות ביום שאם מזדמנים לו אורחים שלא אכלו עדיין היום היו אוכלים מתבשיל זה שמבשל לצורך השבת כמ"ש בסי' תק"ג אעפ"כ תיקנו חכמים שלא לבשל ולעשות שאר כל מלאכות אוכל נפש ביו"ט לצורך שבת שלאחריו אפילו בעוד היום גדול אלא אם כן הניח עירוב תבשילין דהיינו שיבשל תבשיל אחד מערב יו"ט ויהיה תבשיל זה שמור אצלו שלא יאבדנו ולא יאכלנו עד לאחר שתיקן ועשה כל צרכי שבת.

ב ומפני שני דברים תיקנו חכמים דבר זה א' כדי להרבות בכבוד יו"ט שיאמרו הבריות מה אם לכבוד השבת אסור לבשל בתחלה ביו"ט ... ק"ו שאסור לבשל ביו"ט לצורך החול ... ה"ב כדי להרבות בכבוד שבת שע"י שאתה מזקיקו לבשל תבשיל אחד מערב יו"ט בשביל תיקון צרכי סעודות השבת שלאחריו הוא נזכר על כל צרכי השבת מערב יו"ט ... ולפי ... טעם ה"ב שביארנו צריך להניח עירוב תבשילין בערב יו"ט ממש שהרי אם הניח הרבה ימים קודם יו"ט עדיין כשיגיע ערב יו"ט לא יהא נזכר על צרכי שבת ולא יברור מנה יפה לכבודו.

יד אע"פ שכל אדם חייב לערב בביתו מכל מקום כל גדול העיר יש לו לערב על כל בני עירו כדי שאם ישכח אחד מהן לערב ... יוכלו לסמוך על עירובו שמערב בעד כל בני העיר. אבל מי שהיה לו פנאי לערב ומחמת עצלותו שאינו חרד על דבר ה' שכח ולא עירב כיון שלא היה אנוס בשכחה זו אלא עצלותו גרמה לו לשכוח הרי זה פושע ואינו יוצא בעירובו של הגדול אע"פ שנתכוין לו בפרטות להוציאו בעירובו.

יח אין צריך לזכות את העירוב אלא לאחרים דהיינו כל אנשי העיר שאינן אוכלין מעיסתו ומתבשילו אבל בני ביתו האוכלים מעיסתו ומתבשילו אין צריך לזכות להם והן מותרים לעשות כל מלאכת אוכל נפש מיו"ט לשבת ע"י עירובו של בעל הבית לפי שהן טפלים לבעל הבית ונגררים אחריו כיון שהן אוכלים מאכליו ... אבל אם אחד מבני הבית אינו אוכל מתבשילין של בעל הבית אלא בעל הבית נותן לו קמח ובושר והוא אופה ומבשל לעצמו ... הרי זה אינו טפל לבעל הבית וצריך עירוב בפני עצמו.

לפיכך יכול הבעל הבית לזכות על ידו את העירוב אפילו הוא בנו ... כיון שזה אוכל בפני עצמו וצריך עירוב תבשילין בפני עצמו א"כ צריך הוא לזכות בעירוב זה לעצמו אם עדיין לא הניח עירוב תבשילין ומתוך שזוכה בו לעצמו זוכה בו אף לאחרים.

כא שני ימים טובים שחלו להיות בחמישי בשבת ובערב שבת מערבין עירוב תבשילין מיום רביעי שהוא ערב יו"ט ואם עבר או שכח ולא עירב בערב יו"ט ונזכר ביו"ט ראשון מניח עירוב תבשילין בו ביום בתנאי כיצד לוקח בידו כזית תבשיל ... וכביצה פת ... ומברך עליו אקב"ו על מצות עירוב ואומר אם היום הוא י"ט למחר הוא חול ואיני צריך לערב כלל ואם היום הוא חול ולמחר יו"ט בעירוב זה יהא שרי לן לאפויי ולבשולי כו'.

כב במה דברים אמורים בשני ימים טובים של גליות אבל בשני ימים טובים של ראש השנה אע"פ שנזכר ביום ראשון אי אפשר לו לערב בתנאי לפי שאין כאן ספק חול ששני הימים הן קדושים בודאי והן כיום אחד ארוך.

כז מי שלא עירב כלל או שנאבד עירובו קודם שתיקן צרכי סעודת שחרית של י"ט שחל להיות בערב שבת מותר לו לבשל הרבה קדירות לצורך יו"ט אע"פ שיודע שבודאי לא יאכל כולם ויותר מהם לשבת.

כח מי שלא עירב או שנאבד עירובו ... אין לו תקנה אלא שהקמח שהוא צריך לאפות והתבשילין שהוא צריך לבשל והנרות שהוא צריך להדליק וכן כל דבר שהוא צריך להכין מיום טוב לשבת יתן במתנה גמורה לאדם אחר שעירב והוא אופה ומבשל ומדליק את הנרות ומכין כל צרכי שבת לזה שלא עירב והוא שיקנה את המתנה בקנין גמור כגון במשיכה לתוך ביתו או בהגבהה טפח אפילו בתוך ביתו של הנותן.

כט ואם אין שם אדם אחר שעירב שיוכל להקנות לו קמחו ותבשילו ונרותיו או אפילו שיש אדם שעירב ואינו רוצה להקנות לו התיירו לו חכמים להכין כל צרכי שבת בצמצום כדי חייו משום כבוד שבת דהיינו שיאפה לו פת אחת ויבשל לו קדרה אחת וידליק לו נר אחד שיאכל אצלו.